



Waarderend Archeologisch Onderzoek
te Oudenburg, kantine voetbalplein (Bekestraat)
(28 en 29 oktober 2009)



Oudenburg, 2009

Colofon

Archeologisch Rapport Oudenburg 4
Waarderend archeologisch Onderzoek te Oudenburg, kantine voetbalplein (Bekestraat)

Code site: OU-BE-09-1

Uitvoering: W. Dhaeze (Stad Oudenburg)
D. Vanseveren (vrijwilliger Oudenburg)

Topografie: L. Meyns (landmeter)

Opdrachtgever: Stad Oudenburg

Auteur: W. Dhaeze

Beeldmateriaal: W. Dhaeze

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Het onderzoek	7
2.1. Proefsleuf 1.....	7
2.2. Proefsleuf 2.....	7
3. Besluit	7
4. Aanbevelingen.....	8
5. Literatuur	8

1. Inleiding

In het voorjaar van 2010 zal de sportinfrastructuur van het voetbalplein van Oudenburg aan de Bekestraat grondig worden gerenoveerd. Bouwheer is Stad Oudenburg. De houten kantine wordt vervangen door een groter exemplaar in steen. De aanwezige kleedcabines, lokalen en sanitaire vertrekken worden gerenoveerd en er worden enkele bijkomende kleedcabines gebouwd.

Ter plaatse had Yann Hollevoet in 1989 bij de aanleg van een nutsleiding enkele Romeinse bewoningssporen met materiaal uit de Hoge Keizertijd aangetroffen (Hollevoet 1990) (fig. 2, nr. 1). Bovendien werden, ongeveer 45 m ten noorden van de kantine, op het perceel waar nu de sporthal staat, in het begin van de jaren 90 van de vorige eeuw Romeinse en Middeleeuwse sporen aangetroffen (Hollevoet 1992, terrein B) (fig. 2, nr. 3). De Romeinse sporen zijn toe te schrijven aan de Romeinse nederzetting, de Middeleeuwse aan een erf met bijhorende gebouwen uit de 12^{de} eeuw. Gelet op het feit dat de zone van de kantine onmiddellijk ten zuiden van terrein B bevindt en er in 1989 reeds enkele bewoningssporen waren aangetroffen, adviseerde de stadsarcheoloog om voorafgaand aan de werkzaamheden een tweetal proefsleuven te trekken om de archeologische waarde van het terrein te bepalen (fig. 1).

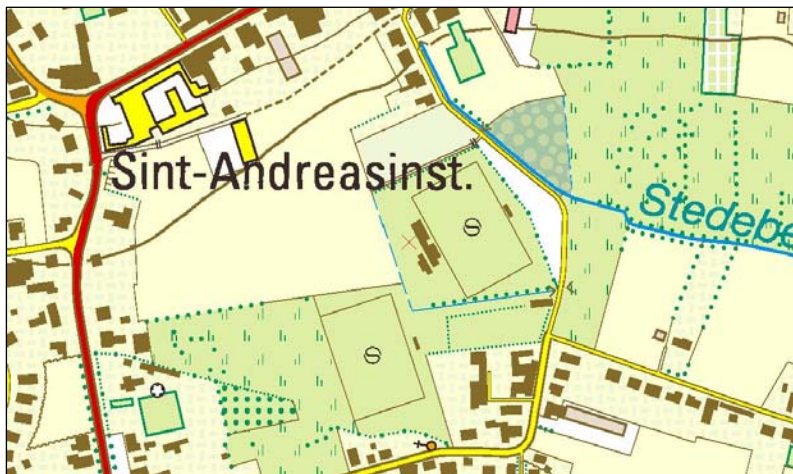


Fig. 1. Topografische kaart van de omgeving van de sportvelden. De onderzochte locatie is met een rood kruis aangeduid.

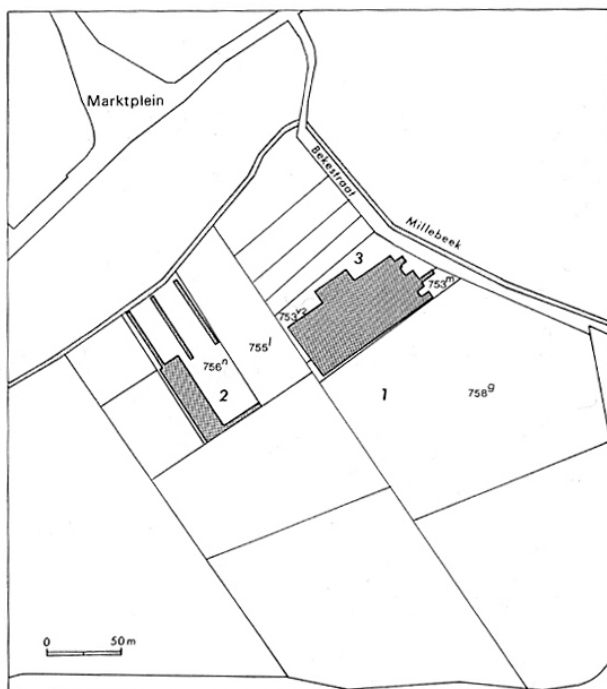


Fig. 2. De door Y. Hollevoet onderzochte terreinen (Hollevoet 1992, 196, fig. 2).

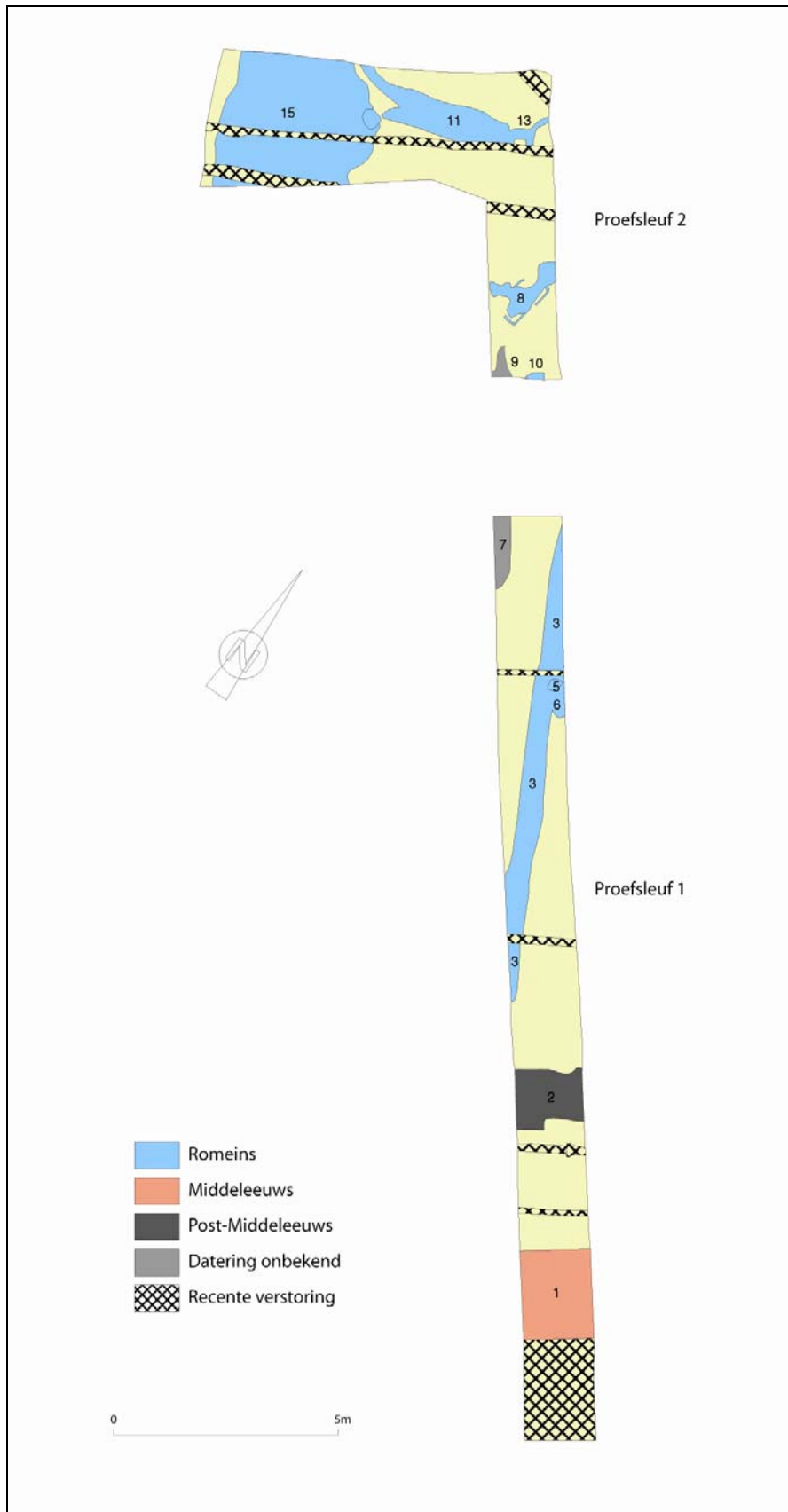


Fig. 4. Plan van de proefsleuven.

2. Het onderzoek

Op woensdag 28 oktober 2009 werden parallel met de kantine twee proefsleuven gegraven (fig. 3 en 4). De eerste proefsleuf meet 1,50 op 20,80 m; de tweede proefsleuf heeft een L-vorm met zijdes van 7 en 7,40 m. Diezelfde dag en de dag erop werden de sporen gefotografeerd, ingemeten, beschreven en gecoupeerd. In de beide proefsleuven werd het moederzand (C) reeds bereikt op een diepte van 40, 45 cm. De teelaarde (A1) bevond zich rechtstreeks op het moederzand zonder dat er tussenliggende horizonten werden aangetroffen.

2.1. Proefsleuf 1

In proefsleuf 1 werden een viertal sporen uit diverse periode aangesneden. Het oudste spoor is een 50 cm brede gracht (Fig. 4: 3). Deze structuur, waarvan nog maar een zestal cm bewaard was, wordt gekenmerkt door een platte bodem. In een uitsprong van deze gracht (Fig. 4: 6) werd een groot fragment van een Romeinse handmolensteen (Fig. 5) aangetroffen. In de vulling werden voorts een spijker en twee niet te periodiseren scherven aardewerk gevonden. Belangrijk voor de interpretatie is dat de oriëntatie van deze gracht dezelfde is als een groot aantal Romeinse grachten aangetroffen op de site onder de sporthal (Hollevoet 1992). Daardoor dateert structuur 3 wellicht uit de Romeinse periode.

Aan het zuidelijke uiteinde van proefsleuf 1 werd een brede gracht met een breedte van minstens 2 m aangesneden (Fig. 4: 1). Door recente versterking (aanleg nutsleiding) was het niet mogelijk om de exacte breedte te bepalen. De vulling van de gracht, die tot ca. 130 cm onder het maaiveld loopt, bestaat uit grijs, kleiig zand. Deze gracht dateert wellicht uit de Middeleeuwen. Deze afwateringsgracht sluit waarschijnlijk aan op de afwateringsgrachten van het 12^{de}-eeuwse erf dat men op de site onder de sporthal heeft aangetroffen.

Tenslotte werd in proefsleuf 1 een post-middeleeuwse afvalkuil aangesneden (Fig. 4: 2).

2.2. Proefsleuf 2

In de tweede proefsleuf werden drie Romeinse structuren aangetroffen. De opvallendste structuur is een zeer brede gracht met een breedte van ca. 240 cm (Fig. 4: 15). De bodem van de gracht bevond zich op ca. 100 cm onder het maaiveld. Deze gracht heeft eenzelfde oriëntatie als spoor 3 in proefsleuf 1. Vlak naast deze gracht werd een langgerekte, ondiepe kuil aangesneden die opgevuld was met talrijke hardresten (Fig. 4: 11). Het derde Romeinse spoor is een kuil waarvan de rand bestaat uit een houtskoolrijke lens (Fig. 4: 8).

De vondsten plaatsen deze structuren in de Hoge Keizertijd en meer bepaald in de periode eind tweede eeuw - eerste helft derde eeuw. De in 1989 door Yann Hollevoet gevonden Romeinse scherven dateren uit dezelfde periode (Hollevoet 1990).

Vermelden we tenslotte dat in de aardhoop van proefsleuf 2 een bronzen munt uit de Franse revolutie werd gevonden (metaaldetectorvondst D. Vanseveren).

3. Besluit

Het proefsleuvenonderzoek bevestigt de aanwezigheid van Romeinse bewoningsporen in de zone van de kantine. Deze sporen vormen ongetwijfeld de zuidelijke uitloper van de bewoningszone die Yann Hollevoet in 1992 onder de sporthal had aangetroffen. In de noordelijke proefsleuf (= proefsleuf 2) werd nog een hoge dichtheid aan Romeinse sporen vastgesteld. In de zuidelijke proefsleuf (= proefsleuf 1) werden, met uitzondering van een smalle gracht, geen Romeinse sporen meer aangetroffen. Wellicht hebben we daar de rand van de Romeinse bewoonde zone bereikt. Dit wordt gestaafd door

de observaties van Yann Hollevoet die tijdens de bouw van de kleedcabines onmiddellijk ten zuiden van de kantine in de jaren 1988-1989 geen (Romeinse) sporen) opmerkte¹.



Fig. 5. Groot fragment van de looper van een Romeinse handmolensteen.

4. Aanbevelingen

Op basis van de verzamelde informatie is het volgende aangewezen.

(a) een vlakdekkende opgraving op de plaats waar de noordelijke uitbouw van de nieuwe kantine komt. Te onderzoeken areaal: ca. 130 m². Het proefsleuvenonderzoek heeft uitgewezen dat in die zone veel Romeinse sporen te verwachten zijn. In samenspraak met de architect (Danny Meseure) zouden deze werken het beste plaatsvinden in de periode tussen de afbraak van de oude kantine en de bouw van de nieuwe kantine.

(b) begeleiding van de nutsleiding die de nieuwe kantine met de noordelijk ervan gelegen weg verbindt

(c) een archeologische begeleiding van de bouw van de nieuwe kantine. Deze begeleiding is nodig voor het documenteren van eventuele sporen die tijdens de werken van de aannemer nog zouden opduiken. Een volwaardige opgraving is niet nodig omdat enerzijds de bouw van de oude kantine en de aanleg van nutsleidingen de ondergrond zwaar heeft verstoord en ten tweede de densiteit aan Romeinse sporen eerder aan de lage kant ligt.

In de toekomst zal het oostelijke deel van het skatepark en de ernaast gelegen parking en toegangsweg vernieuwd worden. Gezien deze zone grenst aan de site onder de sporthal, zou het aangewezen zijn om ook deze zone archeologisch te onderzoeken.

5. Literatuur

HOLLEVOET Y. 1990: Oudenburg (W.-VL.): Romeinse bewoningssporen, *Archeologie*, 61.

HOLLEVOET Y. 1992: Speuren onder het sportveld. Romeinse en middeleeuwse sporen ten zuiden van de Stedebeek te Oudenburg (prov. West-Vlaanderen). Interimverslag 1990-1992, *Archeologie in Vlaanderen II*, 195-207.

¹ Mondelinge mededeling Y. Hollevoet (25/11/2009).